

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Nicolai Lancicii E Societate Iesv Opvscvlorvm Spiritvalivm
Tomvs ...**

Łęczycki, Mikołaj

Antverpiae, 1650

De seruandis aliis rebus in excipienda ratione conscientiae. Cap. XII.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78821](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78821)

fatis est, eius falsitatem ostendet, & ut agnitam modis solitis & debitis expiet, & à se, iracundâ reprehensione non adhibita, non alienabit. Minus enim malum est, non punire tam grauitate accusatorem, prout mereretur, si is culpam suâ agnouit, quàm puniendo, prout meretur, eum ad indignationem, & murmuraciones & auersionem a Superiore, quandoque & ad uocationis contemptum concitare. Sapientis est autem, inter duo mala minus eligere. Omitto breuitatis causâ ad hoc confirmandum sacra & profana exempla. Certum est, Sanctos Prælatos, in Ecclesiâ Dei celebres, sic cum suis imperfectis subditis cum magno fructu, & eorum subsecutâ emendatione processisse. Alios contraria incedentes viâ, multos ad desperationem, vel ad peccata maiora incitasse, & nihil retulisse utilitatis; sed sibi quoque multum nocuisse, conciliatâ à se subditorum alienatione, & nullâ subsecutâ eorum emendatione.

CAPVT DVODECIMVM.

96.

a. S. Th. in
4. d. 17. q.
3. a. 3. q. 4.
ad 5.

Palud.

ibid. q. 5.

Maior.

Alens.

Alfiosod.

Adrian.

Per. Soto.

Caic. Ca.

vus. Sor.

Medina.

Valent.

to. 4. d. 7.

q. 11. pun.

r. §. 6. Af-

ferto,

qui hos

auctores

citat, &

ait alios

quoque

commu-

niter id

sentire. Et

infra citat

alios.

Idem do-

cet Sua. 2.

to. 4. §. p.

d. 2. §. 2.

Henric.

l. 5. c. 12.

num. 5.

Bon. disp.

3. de poen.

q. 5. l. 2. p.

2. §. 4. dif-

fic. 4.

Filliuc.

et. 7. de

confess.

c. 5. q. 5.

De seruandis aliis rebus in excipienda ratione conscientie.

O Claud. Monet Societas Superiores, ut in ratione conscientie ita procedant cum subditis, ne subditi modo procedendi secum Superiorum alienati, Theologicis ratiocinationes, & periculorum species excoguent, quibus sibi persuadeant, se nullâ lege teneri ad se tanto cum damno detegendo. Et ait, hac opinione atque auocatione animorum, vix perniciosius quicquam ad bonam administrationem Societatis esse posse.

Atqui omnia illa, quæ supra vitanda esse dixi, subditos ad tales ratiocinationes, & alienationes conducunt. Signum ergo est, etiam ex hoc effectu, modum illum à me improbatum, esse contra Spiritum & Institutum Societatis. Inter ratiocinationes enim noxias & Societati, & subdito, alienatus asperitate Superioris animus, valde apparentes has menti imprimeret, & iuxta eas sibi formaret conscientiam, ac sua mala occultaret, discurrendo secum sic: Possum sine villo peccato non confiteri quædam peccata mortalia, nunquam confessione expiata, si probabiliter putem grauitate id mihi nociturum, vel alteri, si tali Confessario. Nulla in confessione dicam, vti est communis & certa sententia grauissimorum Theologorum a. Ergo multò magis possum non aperire Superiori duro & asperro, & non paternè procedenti, casus reseruos, in quos incidi (præsertim à quibus iam absolutus sum validè ab alio) quos extra confessionem non teneor sub peccato mortali ei dicere, vti teneor dicere in confessione coram tali Sacerdote, à quo nil damni grauis timere possim. Itè, suggerere posset dæmon talibus aliam ratioci-

nationem huiusmodi. Quamuis quilibet sub peccati mortalis obligatione teneatur aliquando corrigere peccantes mortaliter, tamen non tenetur illos corrigere, si non speret emendationem, & timeat probabiliter aliquod sibi damnum inde securum. Cum ergo non teneatur sub villo peccato me extra confessionem sincère Superiori aperire, quia nulla Regula ex se nos obligat ad vllum peccatum, & expertus sum in me, vel in aliis Superiorem N. in ratione conscientie pessimè tractare subditos, & peius etiâ, quàm debeant Iudices etiam iusti, qui tenentur ferre sententias contra fures, & latrones, sine ira, & commoti animi signis, vti & ipsi carnifices, dū eos supplicio capitis afficiunt. Ergo non teneor me illi aperire, sed me referuabo ad Superiorem, suos paternè tractantem. Etsi teneatur sub peccato mortali, rem alteri furto ablatam valoris tenui ducatorum restituere, si possim, tamen non teneor ita illam ei restituere, vt agnoscat me illam furatum esse, ne patiar famam iacturam; quæ doctrina certissima est. Ex quâ subditus imperfectus & immortificatus, deduceret talem conclusionem: Ergo cum non sit obligatio peccati mortalis, vt me sincère aperiam Superiori, non me illi candidè aperiam, quia scio eos, qui se candidè aperiant, incidere in peiorem ab eo tractationem, quàm sit infamia, quæ incurreretur ob agnitum alicuius furum tritum ducatorum. Ne ergo ad has perniciosas ratiocinationes, & similes alias, vel tentati, vel immortificati prolabantur, exigenda est ab omnibus ratio conscientie modo paternò, non asperro, & iudiciali, supra improbatò; in sequentibus adhuc magis enucleando.

Nond. Etiam illa verba, vel eis similia, dicta post auditam rationem conscientie: *Doles, quod contra te nihil habeam*: non conciliant beneuolentiam, siue ioco, siue seriò dicantur. Ostendunt enim Superiorem dolere, quòd non habeat materiam, quæ eum faciat Iudicis partes agere, & dimittere confusum. Quasi verò illud tempus sit ad dicendum contra alios, cum pro hac re totum habeat annum.

Decimò. Contra Societatis voluntatem est, nõ tantum id quod supra §. 6. retuli, dum Superior acceptâ occasione à subdito nominante personam aliquam indigentem emendatione, contra illam dicit aliquid; sed etiam de personâ à subdito non commemoratâ in ratione conscientie, diceret hæc, vel similia: *Videmini mihi habere aliquid de spiritu Politico talis Patris, N. vel: Placeat mihi hac vestra humanitas, & affabilitas, nisi eam didicissetis ab hoc, vel à talibus N. N.*

Vndecimò. Vehementer etiam terret subditos, si Superior, præsertim Prouincialis, accipiens rationem conscientie ab aliquo, habeat expansum ante se librum, vel chartam, in quâ singulorum nominibus adscribitur solent defectus aliorum, qui Superiori vel aliis, vel tẽpore visitationis Domicilij illius, referuntur. Et adhuc magis ea

res terret, si dum aliquid audit Superior à subdito conscientiam suam manifestante, siue de se, siue de alio, id eo vidente, & presente, notet in libro, vel illà chartà. Iste enim zelus eo tempore ostensus, non Patris sed Iudicis; immò Fiscalis speciem præferet, dum annotat testium dicta contra aliquem supplicio afficiendum. Alio tempore talia notanda sunt, extra tempus, quo manet reddens conscientia rationem, vt infra dicitur.

Sed quia, multi Superiores toto anno immeriti sunt in temporalibus, & solis culpis à Ministro delatis emendandis inuigilant, & non alloquuntur subditos sæpe, vt præscriptum est Præposito reg. 26. eius, & Rectori reg. 25. idè ad illud tempus referunt, cum magno suo & subditorum damno, indagacionem domesticorum defectuum, qui ad Ministri, & Syndicorum noticiam peruenire antea non poterunt. Sed hac ratione absterrent, ne in sequentibus conscientia manifestationibus subditi & de se & de aliis sincerè dicant quæ dici oporteret.

100. *Duodecimo.* Offendit & hoc vehementer subditos, dum non eodem modo accipitur ab omnibus personis, æqualis conditionis, ratio conscientia, vt si, verbi gratià, in eadem classe Philosophiæ vel Theologiæ sint omnes, & si à quibusdam subditis, et si non habeantur pro melioribus à Communitate, ambulando ea accipitur, non exigendo responsa ad singula puncta posita in Instructione de ratione conscientia, & tunc illis dantur munuscula & instituuntur discursus de variis rebus, & personis, ad rationem conscientia non spectantibus: ab aliis verò, non ita charis, cù quadam gravitate, & vultu ad seueritatem cõposito, & sic sine demonstratione benevolentia accipitur, iuxta singula puncta impressa in Instructione de reddendâ ratione conscientia, nullo omisso, & ad amissim, & hoc ipsum postea ditati munusculis piis, siue laudando Superioris charitatem, siue alio motiuo, aliis manifestat; qui scientes se non ita tractari solitos, agnoscunt se non esse è charorù numero, nec dextræ filios, sed sinistra. Quis autem ab his, nisi valde sancti sint, sinceram speret manifestationem suæ conscientia: idè merito monuit R. P. Mutius in sua, quã ad totam Societatem, præclarâ hoc anno & primo Societatis nostræ sæculo misit epistolâ: *Omnium Patrem, non debere communem animum priuatum cuique addicere; non vni scilicet dexteram, sinistram aliis destinare, sed quantum in ipso est, ambidextrum, & æqualem se omnibus præbere, ratione omnino discriminis, à Deo solum expectatâ, obfirmatâque mente ad seruandum illud Domini responsum: Sedere ad dexteram, vel sinistram, non est meum dare vobis, sed quibus paratum est à Patre meo.*

101. *Decimotertio.* Denique vellem ab his (si qui essent) quibus non placerent ea, quæ hoc loco dixi, vitanda esse, in accipiendâ ratione conscientia, vellem, inquam me doceri; Quid aliud sit *Lancicy Opusc. Tom. 2.*

iuxta Societatis præscriptum & mentem, non fungi in exigendâ ratione conscientia officio Iudicis: Sanè aliud recto, iudicio decernere non poterunt, quàm vt ea omnia, & illis similia offensa, & aliorum exasperatiua, vitent, quæ vitanda asserui, & vt his contraria adhibeant. Quamuis enim & Patres aliquando seueros se filiis exhibeant dyscolis, & eos blandè & amanter non tractent, dum puniendi sunt, tamen tunc, non vt Patres, quoad seueritatem, & pœnam, sed tanquam Iudices se gerunt, nihilominus tamen in castigandi modo, etiam tunc debent paternè procedere, non tyrannicè, & despoticè.

Quocirca, qui modis supradictis, à me improbatis, vtuntur, in accipiendâ ab aliis ratione conscientia, non vt Patres, sed vt Iudices eam accipiunt: quod eis est à Societate vitatum, ac proinde contra Institutum id faciunt. Et si ipsi simili modo tractentur in simili occasione à Superioribus Maioribus, hoc ipsum agnosceret, & talem Superiorem Maiorem, tunc non Patris, sed Iudicis more se gessisse existimarent. Quod ergo sibi fieri nolent, hoc aliis non faciant.

Confirmantur primò Supradicta argumento à TO3, maiore ad minus: Declaratum est non semel à Præpositis Generalibus nostris, præsertim à P. Claudio in literis ad P. Ferdinandum Alberum Prouincialem Germaniæ datis An. 1587. 8. Maij. *Quoad dimissionem attinet, nec debere, nec posse procedi ex eis, quæ ab ipsomet subdito rescita sunt in Cõfessione, aut etiam in ratione conscientia, ne fiat odiosa.* Quocirca si Superior renetur abstinere à dimissione vnus, etiam si esset scandalosus, corruptiuus domesticorum, & infectiuus aliorum, sed pro tali tantum agnitus ex ratione conscientia, multò magis, ne ea odiosa reddatur, tenetur Superior abstinere ab illis modis asperè tractandi subditum supra commemoratis, quæ odiosam reddunt conscientia rationem: præsertim, quia aspera illa & seuera tractatio subditi se tunc manifestatis, non tantum non est necessaria ad bonum Societatis (vt est necessaria dimissio membri aliorum valdè infectiuo) sed perniciosa, tum quia illo agendi modo auertitur subditus à sincerè se posthac aperiendo in aliis manifestationibus conscientia, tum quia hoc modo non emendatur à suis defectibus, sed magis induratur, & à Superiore alienatur merito, dum eum videt tunc se gerere tanquam Iudicem, quod scit ei esse à Societate vitatum, & non tanquam Patre, quod scit ei esse imperatum. Plus enim proficit amica correptio, inquit S. Ambr. quàm accusatio turbulenta: illa pudorem incutit, hæc indignationem mouet: seruetur potius, quod prodi metuat, qui monetur. Bonum quippe est, vt amicum magis re, qui corripitur credat, quàm inimicum. Facilius enim consiliis acquiescit, quàm iniuria succumbitur. Sic etiam S. Augustinus, negat asperè, duriter, imperioso modo corrigendum eum, qui deliquit. Quamuis enim interdum adhibenda sit asperitas, & tanquam vltio quædam, vel venæ

TO 4.
L. 8. m.
Luc. c. 17.
epist. 64.
N 2 lectio.

sectio, à Medicis præscripta, id tamen non tunc fieri debet, quando abest pertinax obstinatio, & impudens negatio criminis, sed adest parata & prompta voluntas emendationis, & sincera morbi, non desperati manifestatio. Et, ut monet Ethnicus Themistius, orat. 3. *Quemadmodum Medici ferramento sepius omisso, adhibitis quibusdam medicamentis circa dolorem morbis medentur, ita & tu amicum ad sanitatem reuoca. Eiusmodi medicamenta erant pleni benevolentia sermones, non iucundi, atque ad gratiam confecti, (eiusmodi enim fouetur agritudo) sed qui tametsi veri sint, & libertate pleni, exprobratione, & contumelia careant, & castigant quidem, minimè tamen conuulsiunt: corrigant, non probrum inferant. Et, ut ait S. Hilarius, si quid petulans, si quid incontinens deprehendatur, sine exprobrationis amaritudine, blandimento etiam dictionis est corrigendum.*

in P. 14.

105.

Confirmatur secundò, supradicta alio Responso dato à P. Claudio Anno 1594. P. Ottoni Eifenreich. Studium, inquit, perfectionis id exigit, ut, qui rationem conscientia reddit, etiam casum reseruatum aperiat, in quem incidit, etsi iam absolutus sit, quia nullam rem celare debet. Est tamen hoc prudentia Superioris, qui eum audit, ut nihil interroget, ut verget, quòd grauius sibi onus imponi sentiat (subditus) ne odiosa reddatur ipsa ratio conscientia. Si ergo P. Claudius indicat non vergeri subditum, ut casum reseruatum, & absolutum, in ratione conscientia aperiat, (quod multum faceret ad plenam subditi notitiam) ne vrgendo, reddat ei odiosam sui manifestationem, quamuis ius vrgendi habeat, quantum magis abstinere debet ab illis asperis agendi modis, supra commemoratis, ad quos ius non habet, quos & prudentia, & Societas pro illo tempore vetuit: siquidem illi merito reddunt magis odiosam rationem conscientia, quam si Superior interrogaret, an incidit in casum aliquem reseruatum, quem subditus scit se debere manifestare ex Regul. 40. Summarij, & ex Instructione de reddenda ratione conscientia. Prudentissimè autem P. Claudius monuit, ne Superior de casu reseruatò interroget, tres ob causas. Primò, ne odiosam reddat rationem conscientia. Secundò, quia talis interrogatio est prorsus inutilis, nam qui per se non aperuit in reseruata lapsus, multò minus aperiet interrogatus, tum eandem ob causam, ob quam per se illum celauit, tum ne eum aperiendo ob interrogationem, merito habeatur pro insincero. Tertio, quia interrogatione hac, ex qua nullus prudens potest sperare fructum, interrogando daret occasionem mentiendi subdito: quia sine mendacio non posset respondere: responsio enim alia ab eo non daretur, quam se non incidisse in casum reseruatum, quamuis verè in eum incidisset.

3.
9.
2.
sic
F.

106.

Confirmatur tertio, supradicta alio Responso P. Claudij dato Prouinciali Poloniae anno 1597. ad mem. n. 4. vbi præscribitur, ut si subditus sponte

sua offendat, se Superiori non esse affectum, & cum eo exposulet, Superior accipiens tunc rationem conscientia exemplum ei dare debet sua patientia, quoad comodus postea tempus detur, patere illum admonendi, eiq; satisfaciendi. Quocirca si in aliud tempus vult P. Claudius reuocare hanc rem, ne offendatur tunc subditus, multò magis alia offentiua, & similiter, immò magis odiosam reddentia conscientia manifestationem, & alius temporibus sunt à Superiore faciendae, modis à me supra indicatis, quibus in Prouinciis à S. P. N. Ignatio instructis ad hunc diem discreti, & in Instituto versati Superiores constanter ut solent, cum magno fructu & solatio subditorum.

Confirmatur quartò, supradicta ex c. 4. Exam. §. 35. in quo S. Pater inter fructus manifestandae conscientia expressè ponit, securum in Superiore, cui se subditus, & sua omnia integrè manifestabit, Maiorem erga illum amorem. Quis autem est tam hebes, ut ex asperitibus illis agendi modis Superioris colligat & speret Maiorem erga se amorem, & non potius apertam Superioris indignationem, & iram, quae cum amore directè pugnant? Illis enim modis & domini sua mancipia tractant, dum illa non amant, sed oderunt. Amans enim nescit mordere amatum. Hinc S. Gregorius differens de Christianis Superioribus, à Christo Domino in noua lege institutis, ponderans illa eius verba, Ecce ego mitto vos, sicut oves in medio lporum. Sicut agni, inquit, inter lupos mittimur, ut sensum seruantes innocentia, morsum malitiae non habeamus. Qui enim locum predicationis suscipit, mala inferre non debet, sed tolerare, inter ipsa sua mansuetudine iram saeuientium mitiget. Quocirca exequenda sunt Superioribus, tum aliis, quando Iudicis manus assumere in ponendo coguntur, tum potissimum, dum ut Patres audiunt subditum, suos vel aliorum aperiendum defectus, ea quae S. Gregorius Nazianzenus præscripsit circa modum alienos corrigendi defectus: Fratrem corrigas leniter ac humane, non ut hostis, nec ut durus. & rigidus Medicus, nec ut sectiosus tantum & cauterus aduersus morbum sciens grassari. Habes Medicina Regulam. Christi Discipulus es, mitis, & humanus, infirmatates nostras portantis. Si primò ablaetetur, leniter expecta: si secundò, ne animum despondeas: nondum enim curationis tempus effluxit: si tertio, benignum illum, & humanitate præditum agricolam imitare: Dominum adhuc precare, ne infructuosam sicut excidat, verum conuertat, & curet.

Ideo & S. Ignatius & ab illo edocti Superiores, & ab his alij, quorum multos noui, & diu sub eorum, non tam paterno quam verè caelesti regimine vixi per integros viginti annos Roma, his modis utebantur in accipiendae ratione conscientia.

Primò. Ad sola illa puncta, quae conscientiam suam manifestantes dixerunt, permitta eis libertate de se loquendi, etsi vellent, se pergandi, quam

107.

108.
h. 17. in
Eusag.
Mauh.
10. 16.109
or. demo.
derat. in
disp. sec.

110.

quàm diu vellent; respondebant, si opus erat, vel dando consilium, vel consolando, & ad spè erigendo, aut benè facta ab iis probando, & laudando: tepidos, & negligentes benignissimè, verbis mitissimis, paucis, sed efficaciter prolatis, excitando: sine vllâ acrimonîâ sermonis, aut minarum vel seueritate vultus, eo modo, quo Medici solent suadere grauius infirmis, salutarium medicinarum vsum. Defectus eorum antea rescitos non commemorabant, nec exprobrabant. Quod si eos ipsi commemorassent subditi, tunc, & non antè, ad eorum fugam mansuetè hortabantur. Denique nil eiusmodi ex supradictis adhibebant, quod tunc poterit, non modo perturbare, sed etiam contristare & confundere subditum. Ideo què etiam tepidi, & dyfcili, discedebant læti, & contenti, & cum desiderio semper se & sua syncerè Superioribus manifestandi, vi re ipsa manifestabant.

Secundo, Nil tunc de alio subdito dicebant, ne quidem indirectè, quod si ille alius resciuisset, contristari potuisset. Ideo subditi non timebāt sui accusationes factas ab aliis in ratione conscientie, sed illas solas, quæ alio tempore fieri solent à iudicibus, vel aliis.

Tertio, Pronociales, notatos à se, vel auditos ab aliis, defectus; non dicebant subditis tunc, dum exigebant rationem conscientie, etiam si tunc rogarentur, sed dicebant se, si quid dicendum foret, dicturos, postquam ab omnibus rationem conscientie accepissent. Et ita in ipso visitationis sine interrogato prius subdito, an vera essent, quæ de eo sibi dicta sunt, eiusque responso audito sine interpellatione, dicebant amanter & mansuetè, quicquid dicendum iudicabant, & dimittebant subditum non exasperatum suo modo cum illo loquendi.

CAPVT DECIMVM TERTIVM.

Soluntur Obiectiones contra supra dicta.

111. Quid si quis obiecerit, teneri Superiores etiam seueritatem adhibere in puniendis subditorum defectibus, eosque durissimè tractare, dum vident id necessarium esse. Ideo Heli grauius à Deo punitus est, quia blandè filiorum correxit defectus, cum debuisset eos ferire, vt ait S. Gregorius Pap. magis indignari, vt scribit S. Basilius, domo ei eicere, vt putat S. Hieronymus, & verbis prius affectos à conspectu suo amouere, & exheredare, vt dicunt in lib. 1. Regum Theodoretus, & Procopius: quod quia non fecit, putant esse damnatum. S. Augustinus, & Gregorius Papa. Possunt ergo Superiores etiam tempore rationis conscientie duriter tractare dyfcilos, modis supra improbat. Respondeo: Certum est posse, & debere Superiores

duriter tractare dyfcilos, sed non tunc, quando non est aptum tempus, & non tunc, quando est hoc eis vetitum, accepta ab ipso Deo autoritate, & à Sede Apostolica, id vetandi: Cum ergo Societas, & Superiores nostri, Vicarij Dei, a Deo habentes autoritatem Statuta Societatis condendi, in Ordinationibus suis, & à Societate aliquoties in Congregationibus Generalibus approbatis, & à Sede Apostolica non semel confirmatis, veruerint, duro, & Iudicum proprio modo tractare omnes, ac proinde etiam dyfcilos, dum reddunt rationem conscientie, sed non nisi paternè, blandè, & amanter. Et vt subditi cum solatio abeant, & cum desiderio sapius ad similem manifestationem sui redeundi, & ne ex modo agendi duro & aspero, (etsi illum ex se mereantur dyfcili) Superiorum, reddatur odiosa manifestatio conscientie; ideò malè faciunt illo tempore durè suos tractando, quia faciunt contra Dei voluntatem, sibi per Superiores Societatis, & per totam Societatem, & per Sedem Apostolicam, declaratam sapius Habent Superiores, pro durà & iudiciali dyfcolorum tractatione totum annum, quo id eis vetitum non est: tunc, si ita opus est, eos durè tractent, paternè tamen: & tempus rationis conscientie pro suani, & paterno tantum subditorum auxilio semel vel bis in anno à Societate ad vnam horulam destinatum, non contaminent iudiciali & seuro exagitandi misellos infirmos modo, paternas medicinas mendicantes à Spiritualibus Medicis, qui simul sunt eorum Patres. Nouit enim bonus Medicus, inquit S. Ambrosius, epist. ad Herontianum, quæ esca cui apta sit infirmitati, & cui tempori ad profectum valetudinis. Quod si importunè aliquis accipiat, aut non conuenienter, implicatur periculo. Ait Poëta:

Temporibus medicina valet; data tempore profunt, Et data non apto tempore vna nocent.

Sanè si Medici non adhibent seuerum curatio- nis genus, per venæ secti onem, aut inuentionem cauterij eo die, quo luna iuxta Ephemeridum doctrinam tempus indicat esse ineptum, & noxium; simili modo Spirituales Medici, à durà & seuerà curatione spiritualium morborum abstinere debent tunc, dum id vetant Maiores & doctiores Medici, & certiorum Ephemeridum à Sede Apostolica approbatarum Scriptores: vt fuerunt præter S. Ignarium, Præpositi Generales, ac Superiores plerique à S. P. N. Ignatio recepti, educati, & immediatè gubernati, qui vel Gongregationibus Generalibus interfuerunt, vel Ordinationes ab iis approbatas magnà veneratione receperunt, & sunt executi, ac iuxta illas non iudicialiter, sed paternè à subditis rationem conscientie exigebant.

Porrò si quis quarat primò, Itane hoc vniuersaliter accipiendum est, vt nunquam debeat Superior in ratione conscientie subditum monere de defectibus, aliunde antea cognitis,

112. 1.5. ep. 23. ad Herontianū. Quid de remed. amor.

113.

107. 108. 17. in tang. a. 16.

109. r. demo. erat. in alp. feto.

110.

111.